

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ІМЕНІ Г.Ф. КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА**

ФІЛОЛОГІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

**Збірник наукових праць
студентства й наукової молоді**

(за матеріалами XI Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентства й наукової молоді,
Харків, 15 квітня 2021 року)

ДК: 881 + 883 + 882 + 882 + 808

Ф 56

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 6 від 10.09.2021 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голобородько Костянтин Юрійович – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Лебеденко Юлія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Маленко Олена Олегівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства та лінгводидактики

Мельників Ростислав Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова

Щербакова Наталія Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови

Обиденнікова Марина Олегівна – здобувач II курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри української мови

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Філологія ХХІ століття [Електронне видання] : Збірник наукових праць студентства й наукової молоді, Харків, 15 квітня 2021 р. / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди ; [редкол.: К. Ю. Голобородько (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2021. 164 с.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2021

©Автори публікацій, 2021

Використання топонімів південного регіону України в навчальному процесі.....	130
<i>Саккер Олександра</i>	
Жіночі персонажі російської народної казки та їхні міфологічні витоки.....	131
<i>Севрук Катерина</i>	
Образ жінки-борчині в романі В. Шкляра «Маруся».....	133
<i>Тіханова Регіна</i>	
Формування граматичної компетентності учнів у вивченні шкільного курсу морфології.....	135
<i>Трускал Марина</i>	
«Озерний вітер» Ю. Покальчука як зразок сучасної міфологічної прози	137
<i>Усатенко Вікторія</i>	
Верланізація у французькій мові та принципи побудови верланів.....	141
<i>Хардіков Олексій</i>	
My experience of teaching English.....	143
<i>Хоменко Нікіта</i>	
Терміни і професіоналізми в галузі бухгалтерського обліку: до проблеми розмежування	144
<i>Черевко Юлія</i>	
Роль бізнес-англійської мови у сучасному світі.....	146
<i>Черкашина Вікторія</i>	
Щастя як феномен буття людини.....	148
<i>Черкашина Вікторія</i>	
Linguistic deviations in media discourse.....	152
<i>Чеснюк Анастасія</i>	
Стилістичні засоби в медійному дискурсі (інтернет-магазинах).....	153
<i>Чеснюк Анастасія</i>	
Сталі вирази з семантикою «відсутність світла» в російській та китайській мовах (до постановки проблеми).....	155
<i>Чу Йівей</i>	

on how many people attended the class, and if there are more than 3 people it is necessary to break them into groups, so they could have more time speaking.

The conclusion is teaching English for IT is necessary, and my personal experience of teaching English may be useful for other teachers.

УДК 84'61

Черевко Юлія Сергіївна

Харків, ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Наук. кер.: к. філол. н., доцент Н. В. Щербакова

ТЕРМІНИ І ПРОФЕСІОНАЛІЗМИ В ГАЛУЗІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ДО ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ

Бухгалтерський облік – це така сфера діяльності людини, що забезпечує безперервне, повне й послідовне відображення господарських операцій; обов'язкове документальне підтвердження наявності господарських засобів та здійснення господарських операцій; узагальнення даних у грошовому еквіваленті; використання специфічних засобів та прийомів. Як і будь-яка професійна галузь, вона потребує спеціальної лексики для позначення робочих понять і явищ, до якої відносимо терміни й професіоналізми. Вони належать до різних груп спеціальної лексики, оскільки мають низку особливостей, які у своїх дослідженнях виокремили Т. С. Пристайко [4], О. В. Карпенко [2], Н. І. Безбородько [1] та ін. Зокрема, до термінів відносять одиниці «єдина тарифна сітка», «регулюючі рахунки», «резерв майбутніх витрат» тощо, а до професіоналізмів – ФІФО, ОЗ, П(С)БО та ін.

Одним із основних критеріїв диференціації термінів і професіоналізмів служить властива професіоналізмам ненормованість уживання, часто у зв'язку з наявністю емоційно-експресивних конотацій, обмеженість сфери вживання усною професійною мовою, що не має офіційного характеру. Однак, що особливо важливо для термінології бухгалтерського обліку, професіоналізми інколи можуть набувати статусу терміна, адже, коли «відсутній термінологічний еквівалент, професіоналізм претендує на те, щоб зайняти “смыслову нішу” і стати терміном» [3: 233].

Названі вченими критерії розмежування термінів і професіоналізмів засвідчують їхню доречність і логічність в аспекті дослідження лексики професійного бухгалтерського спілкування, однак не встановлюють чіткий поділ між цими групами професійної лексики.

Лінгвісти наголошують передусім на проблемах фіксації матеріалу: професіоналізми активно функціують в усній комунікації, а терміни – у письмовій. Осібно стоїть питання про статус і місце професійної лексики в системі мови.

Розглянемо таблицю щодо збіжностей і розбіжностей між терміном та професіоналізмом (Табл.1. Укладено на основі роботи Козлової М. О. [3: 232]).

Табл.1 Спільні та відмінні риси терміна і професіоналізма

Термін	Професіоналізм
Є одиницею спеціальної лексики	
Є членом термінологічної системи	Не є членом термінологічної системи, проте може набувати статусу терміна
Конвенціональність (свідома домовленість) вжитку	
Здатність вступати у системні відносини з іншими одиницями професійної мови, в тому числі із термінами та професіоналізмами	
Моносемічність (однозначність) в межах однієї предметної галузі (наукової дисципліни; сфери професійної діяльності)	
Стислість*	
Має чітко дефінітивне значення у певній сфері знання	Спеціалізація значення
Може детермінологізуватися, переходячи до загальновживаної лексики	Обмеженість сфери вжитку виключно професійним спілкуванням
Сфера вжитку – письмове та усне мовлення	Сфера вжитку – переважно усне мовлення
Відносна незалежність від контексту	Висока залежність від контексту
Точність	
Стилістична нейтральність	
Експресивна нейтральність, відсутність суб'єктивно-оцінних відтінків	Може зберігати і утримувати семи оцінності та експресії
Відсутність синонімів	
Відповідність правилам і нормам мови	Можлива синонімія
	Необов'язкова
Систематичність	Відсутня
Дефінітивність	Відсутня

* Хоча ця вимога щодо терміна нерідко вступає в протиріччя з вимогою точності (повноти) [3: 232].

Терміни є невід'ємною частиною офіційної мови бухгалтерської звітності, мають більшу точність, відсутність синонімів, відповідають правилам і нормам мови, проте професіоналізми значно полегшують щоденне спілкування фахівців цієї сфери, однак найчастіше їх використання обмежене виключно професійним усним спілкуванням.

Отже, можемо зазначити, що терміни – це необхідна складова мови бухгалтерів, адже ця галузь вимагає точності, чіткості й лаконічності, але вживання лише термінів не спростить повсякденну роботу спеціаліста, тому важливість функціонування професіоналізмів у галузі бухгалтерського обліку є беззаперечною.

Література

1. **Безбородько Н.И.** К вопросу о разграничении понятий «специальный язык» и «язык профессиональной коммуникации», «термин» и «профессионализм». *Сборник научных трудов Киевского пединститута*. Киев, 2005. 2. **Карпенко О.В.** Проблеми формування професійного мовлення та лексики як основа компетентності випускника вищої школи. *Вісник Львівської комерційної академії* / [ред. кол. : Башнянин Г.І., Апопій В.В., Вовчак О.Д. та ін.]. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2011. Вип. 35. 482 с. (Серія економічна). С. 170-174. 3. **Козлова М.О.** Терміни бухгалтерського обліку і бухгалтерські професіоналізми: розмежування та співвідношення [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://oia.lntu.edu.ua/files/1037_Oblik_i_finansy_Ch_1.pdf 4. **Пристайко Т.С.** Лексико-номинативная организация специального текста: Монография. Днепропетровск: УкО ІМА – прес, 1996. 200 с.

Черкашина Вікторія Володимирівна
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: д. п. н., проф. І.І. Костікова

РОЛЬ БІЗНЕС – АНГЛІЙСЬКОЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

«Володіти іншою мовою – мати другу душу» (Карл Великий).

Актуальність. Сучасне століття – це епоха глобалізації, процесу всесвітнього економічного, політичного та культурного єднання. Англійська мова є мовою цього процесу, бо саме ця мова є найпоширенішою. Англійською розмовляє весь світ.

У наш час величезна кількість людей по всьому світу вивчає англійську мову. Вона є мовою політики й економіки, навчання й розваг, подорожей і бізнесу, музики й мистецтва. Ми вчимо її у школі, у закладах вищої освіти, чуємо англіцизми у повсякденному житті. Вона є «латинською мовою сьогодення». На мій погляд, володіючи англійською, у купі із власними навичками, Ви можете стати успішним. Сьогодні існує дуже велика кількість компаній, що працюють із закордонними клієнтами, де основна мова – англійська.

Мета – показати необхідність вивчення бізнес-англійської.

Результати. Бізнес-англійська – це не тільки співбесіди й написання резюме. Вам доведеться проводити презентації, переговори, відповідати на телефонні дзвінки, писати офіційні листи та ще багато іншого. Ця мова має свою специфіку, яку можуть зрозуміти лише люди, які занурені у сферу бізнесу. Наприклад: частіше використовуються безособові форми дієслів, пасивні конструкції, модальні дієслова та складна лексика, яка часто є незрозумілими для людей, які знають англійську на рівні школи.

Багато бізнес професій мають безпосередній зв'язок з англійською мовою, тут практично немає обмежень. Подібні бізнес уміння і навички допомагають досягти нових рівнів у веденні справ, в освоєнні професій і, звичайно ж, в просуванні свого бізнесу. Навіть якщо професія не вимагає обов'язкового вміння говорити другою мовою, все ж подібні знання можуть